

UMEÅ UNIVERSITET

RISKANALYS 2019 ENLIGT FÖRORDNING OM INTERN STYRNING OCH KONTROLL (PLAN)

Typ av dokument:	<i>Plan</i>
Datum:	<i>2018-12-13</i>
Dnr:	<i>FS 1.1-2057-18</i>
Beslutad av:	<i>Universitetsstyrelsen</i>
Giltighetstid:	<i>2019-01-01 – 2019-12-31</i>
Område:	<i>Styrning, planering och resursfördelning</i>
Ansvarig förvaltningsenhet:	<i>Planeringsenheten</i>
Ersätter dokument:	<i>Risakanalys, avseende risker kopplade till delmål, bestämmelser, lagar och regler år 2018 (FS 1.1-1940-17) beslutad av universitetsstyrelsen 2017-12-14</i>

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

Risicanalys 2019 enligt förordning om intern styrning och kontroll (Plan)	1
1. Beskrivning	3
2. Bakgrund	3
3. Riskanalys	4
3.1. Rubrikförklaring	4
3.2. Riskvärdering	4
3.3. Riskanalys avseende risker kopplade till delmål.....	5
3.4. Riskanalys avseende risker kopplade till övriga uppdrag och verksamhetskrav	8

UMEÅ UNIVERSITET

1. Beskrivning

Planen anger Umeå universitets riskanalys enligt förordningen om intern styrning och kontroll (2007:603) samt planerade förebyggande åtgärder och riskhantering för att minimera och förebygga att risken uppstår.

2. Bakgrund

Vid statliga myndigheter ska det finnas en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt, vilket betonas i myndighetsförordningen (SFS 2007:515) och förordningen om intern styrning och kontroll (SFS 2007:603).

Myndighetsledningen ansvarar för att processen för intern styrning och kontroll säkerställer att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen ("Myndighetens ledning ansvarar inför regeringen för verksamheten och skall se till att den bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel."). För att säkerställa detta ingår det i arbetet med intern styrning och kontroll bland annat att göra en riskanalys.

En riskidentifiering har genomförts genom en inventering av vilka händelser som negativt kan påverka universitetets möjligheter att fullgöra sina uppgifter och nå verksamhetens mål. Riskidentifieringen omfattar all verksamhet och utgångspunkten har varit de risker som tidigare har identifierats i samband med universitetets riskanalys för 2018, de strategier som har fastställts för universitetets delmål, samt effekt av vidtagna åtgärder för att minska risken enligt genomförd uppföljning av kontrollplan för år 2018. En samordning har skett mellan andra riskanalyser som har genomförts på universitetsgemensam nivå.

En viktig utgångspunkt i arbetet med riskhantering är att det dagliga arbetet ska ske på institutioner/arbetsenheter/centrum, fakulteter, Lärarhögskolan, inom Universitetsförvaltning och Universitetsbibliotek, samt på universitetets övergripande nivå. Inventeringen av risker har därför stämts av med kanslichefer, verksamhetsområdeschefer, m.fl. Efter riskidentifiering har konsekvensen av riskerna värderats och en bedömning har gjorts av hur sannolikt det är att de inträffar. Slutligen har ställning tagits till hur riskerna ska hanteras.

Ansvar för att hantera riskerna har huvudsakligen universitetsledningen, i många fall i samverkan med fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltning, institutioner/arbetsenheter m.fl. Ansvar för riskhantering kopplade till övriga uppdrag och verksamhetskrav, där den förebyggande åtgärden i huvudsak ligger inom en förvaltningsenhets uppdrag, ligger på berörd förvaltningsenhet med universitetsdirektören som ytterst ansvarig.

Riskanalysen omfattar år 2019. I riskanalysen beskrivs främst de extra insatser som görs för att minimera eller eliminera riskerna.

UMEÅ UNIVERSITET

3. Riskanalys

3.1. Rubrikförklaring

Nedan följer en förklaring till rubriker och förkortningar som används i riskanalystabellen på nästa sida:

Kolumner i riskanalystabellen	Beskrivning
Beskrivning av risk	Avser händelser eller förhållanden/omständigheter som negativt påverkar universitetets möjligheter att fullgöra en uppgift och nå uppsatta mål.
S = Sannolikhet	Hur stor är sannolikheten att risken uppstår i verksamheten? Sannolikheten beskrivs som <i>låg</i> , <i>medel</i> eller <i>hög</i>
K = Konsekvens	Vilken konsekvens får det för verksamheten om risken uppstår? Konsekvensen beskrivs som <i>låg</i> , <i>medel</i> eller <i>hög</i>
Riskhantering/Förebyggande åtgärder	Vad gör universitetsledning, fakultet, institution/arbetsenhet/centrum, Lärarhögskolan, Universitetsbibliotek eller Universitetsförvaltning för att hantera eller förebygga att risken uppstår?
Riskutveckling	Riskens utveckling i förhållande till föregående års analys
Umu	Umeå universitet

3.2. Riskvärdering

Riskernas betydelse har värderats utifrån vilken konsekvens det får för verksamheten om risken uppstår och utifrån hur stor sannolikhet det är att risken uppstår i verksamheten. Följande risker har bedömts vara allra mest prioriterade att arbeta med 2019 (hög konsekvens och medel/hög sannolikhet):

- Att universitetet inte är tillräckligt konkurrenskraftig i internationella och nationella utlysning av externa medel.
- Att medarbetarnas och studenternas arbetsrelaterade ohälsa försämras.
- Att myndighetskapitalet inte ligger inom intervallet 9–15 procent av årets kostnader.
- Att informationssäkerheten är bristfällig.
- Att universitetet inte uppfyller kraven enligt Dataskyddsförordningen vid hantering av personuppgifter.

3.3. Riskanalys avseende risker kopplade till delmål

Beskrivning av risk	S	K	Riskutveckling	Riskhantering/Förebyggande åtgärder
<p>Att universitetet inte får tillräckligt många internationella sökande vid tjänsteutlysningar.</p> <p>Delmål 1.1.1: Universitetet erbjuder internationellt konkurrenskraftiga anställningar och tydliga karriärvägar där de anställdas kompetens tillvaratas och kontinuerligt stärks.</p>	Låg	Hög	Risken kvarstår från föregående års analys med något minskat riskvärde.	<p>Fortsätta implementera och kommunicera den nya anställningsordningen.</p> <p>Utarbeta strategi för kommunikation vid rekrytering.</p> <p>Fortsätta genomföra aktiviteter så att lärare har forskning och utbildning i sitt uppdrag.</p>
<p>Att de interaktiva miljöerna inte används till samarbeten i tillräcklig omfattning.</p> <p>Delmål 1.2.1: Universitetets campusområden främjar möten, kunskapsutbyte och samarbeten mellan anställda, studenter och externa samverkanspartner.</p>	Låg	Medel	Risken kvarstår från föregående års analys med minskat värde gällande sannolikhet.	Fortsätta att samordna och följa upp arbetet med interaktiva miljöer
<p>Att universitetets innovationsstödsystem inte stödjer alla vetenskapsområden.</p> <p>Delmål 1.3.1: Universitetet har ett innovationsstödsystem som stödjer alla vetenskapsområden.</p>	Låg	Medel	Risken kvarstår från föregående års analys med något minskat riskvärde.	Fortsätta utveckla marknadsföringsinsatser ytterligare inom bl.a. Innovationskontoret m.fl.
<p>Att samverkansinslag inte används systematiskt i syfte att driva kvalitet inom utbildningarna i tillräcklig omfattning.</p> <p>Delmål 1.3.2: Samverkansinslagen i universitetets utbildningar stödjer programmets utveckling samt studenternas lärande och övergång till arbetslivet.</p>	Låg	Medel	Risken kvarstår från föregående års analys med något minskat värde.	Fortsatt stöd till implementering av samverkansinslag i utbildning utifrån verksamhetens behov.

UMEÅ UNIVERSITET

Beskrivning av risk	S	K	Riskutveckling	Riskhantering/Förebyggande åtgärder
Att universitetets utbildningar har bristande utbildningskvalitet. Delmål 2.1: Med ökad kvalitet säkerställa högre genomströmning och brett deltagande.	Låg	Hög	Risken kvarstår från föregående års analys med något minskat värde.	Fortsätta implementera universitetets kvalitetssystem för utbildning i samverkan med fakulteter, Lärarhögskolan och institutioner m.fl. Utveckla och implementera ytterligare aktiviteter i syfte att öka brett deltagande. Fortsätt att utveckla det universitetsgemensamma stödet inom e-lärande utifrån verksamhetens behov.
Att samtliga studenter inte ges internationella perspektiv i sin utbildning. Delmål 2.2: Studenter på samtliga nivåer får internationella perspektiv i sin utbildning.	Medel	Medel	Risken kvarstår från föregående års analys med oförändrat värde.	Fortsätta att implementera universitetets kvalitetssystem för utbildning i samverkan med fakulteter, Lärarhögskolan och institutioner m.fl. Utarbeta strategier för internationalisering i pågående arbete med att ta fram en ny vision för Umeå universitet.
Att universitetet inte är tillräckligt konkurrenskraftigt i internationella och nationella utlysning av externa medel. Delmål 3.1: Universitetets andel av nationella och internationella externa medel har ökat.	Medel	Hög	Risken kvarstår från föregående års analys med oförändrat värde.	Fortsätta utveckla och implementera ytterligare insatser i syfte stödja ansökningar av externa medel.
Att universitetets system för forskningsstödjande infrastruktur inte är ändamålsenligt. Delmål 3.2: Universitetet har ett system för att identifiera, prioritera och utveckla forskningsstödjande infrastruktur.	Låg	Medel	Risken kvarstår från föregående års analys med oförändrat värde.	Fortsätta implementera beslutade regler och vidareutveckla systemet för forskningsstödjande infrastruktur.
Att universitet inte har tillräckligt högt söktryck till utbildning på forskarnivå. Delmål 3.3: Universitetet har en attraktiv utbildning på forskarnivå.	Låg	Hög	Risken kvarstår från föregående års analys med något minskat värde.	Implementera och förankra utvecklingsprogrammet för doktorander. Fortsätta arbetet med värdegrundsfrågor.

UMEÅ UNIVERSITET

Beskrivning av risk	S	K	Risikutveckling	Riskhantering/Förebyggande åtgärder
<p>Att universitet inte tillvaratar mångfald som en tillgång.</p> <p>Delmål 4.1: Universitetet är en arbetsplats där mångfald ses som en tillgång och där jämställdhet integreras i verksamhetens planering, beslut och genomförande.</p>	Låg	Medel	Risken kvarstår från föregående års analys med något minskat värde.	<p>Fortsätta utveckla tillgängligheten med avseende på lokaler.</p> <p>Fortsätta utveckla tillgängligheten med avseende på verksamhet.</p> <p>Fortsätta utveckla tillgängligheten med avseende på kommunikation och information.</p> <p>Utveckla aktiva åtgärder för lika villkor i syfte att minska diskriminering.</p>
<p>Att medarbetarnas och studenternas arbetsrelaterade ohälsa försämras.</p> <p>Delmål 4.2: Universitetet är en arbetsplats där medarbetarnas och studenternas hälsa är i fokus.</p>	Medel	Hög	Risken kvarstår från föregående års analys med något ökat värde.	<p>Fortsätta utveckla ytterligare verkningsfulla aktiviteter i syfte att förebygga ohälsa, bl.a. med framtagna handlingsplaner utifrån NMI-undersökningen som grund.</p> <p>Ge utbildningsinsatser riktat mot riskgrupper och generella insatser med inriktning mot fokusgrupper.</p> <p>Fortsätta arbetet med värdegrund inom hela universitetet.</p>
<p>Att universitetets chefer inte ges möjlighet till strategiskt ledarskap.</p> <p>Delmål 4.3: Universitetet har ett ledar- och chefskap som främjar och driver utveckling.</p>	Medel	Medel	Risken kvarstår från föregående års analys med oförändrat värde.	<p>Utveckla ytterligare verkningsfulla aktiviteter i syfte att ge ledare bra stöd.</p>
<p>Att universitetets klimat- och miljöpåverkan inte minskar.</p> <p>Delmål 4.4: Universitetet arbetar för hållbar utveckling.</p>	Låg	Medel	Risken kvarstår från föregående års analys med oförändrat värde.	<p>Utveckla aktiviteter och stöd till verksamheterna i syfte att minska universitetets klimat- och miljöpåverkan.</p> <p>Fullfölja genomförandet av aktiviteter avseende handlingsplan för Resfria möten (REM).</p> <p>Utveckla aktiviteter i syfte att stärka perspektivet hållbar utveckling i utbildning.</p>

UMEÅ UNIVERSITET

3.4. Riskanalys avseende risker kopplade till övriga uppdrag och verksamhetskrav

Beskrivning av risk	S	K	Riskutveckling	Riskhantering/Förebyggande åtgärder
Att oegentligheter uppstår vid ekonomisk hantering (inkl. betalningar), utbildning eller inom forskningsprojekt m.m.	Låg	Medel	Risken kvarstår från föregående års analys med något minskat värde.	Fortsatt arbete med information och utbildning kring gällande regler och rutinbeskrivningar. Fortsatt rapportering mellan olika organisatoriska nivåer inkl. avvikelserrapportering.
Att myndighetskapitalet inte ligger inom intervallet 9–15 procent av årets kostnader.	Hög	Hög	Risken har omformulerats något jämfört med föregående års analys samt bedöms ha ökat i värde gällande sannolikhet.	Implementering av nytt beslut om ekonomiska åtgärder där bl.a. modell med indrag av årligt positivt resultat tillämpas från och med år 2019 och framåt. Anpassa ekonomistyrregler utifrån nytt beslut om ekonomiska åtgärder.
Att Umu inte följer lagen om offentlig upphandling avseende direktupphandling.	Hög	Medel	Risken kvarstår från föregående års analys med något minskat värde.	Fortsatt införande av E-beställningssystemet, där översyn av inköpsorganisationen vid Umu ingår. Genomföra översyn av upphandlingspolicy – regler och rutiner för inköp, samt regler för direktupphandling. Genomföra översyn av Ekonomihandboken – regler och rutinbeskrivningar.
Att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan eller bedrägeri.	Låg	Medel	Risken har omformulerats sedan föregående års analys med anledning av förordningsändring. Oförändrat riskvärde.	Fortsatt information om universitetets policy mot givande och tagande av muta. Uppdatering av den s.k. checklisten som fakulteter/Läraryhögskolan fyller i samt fortsatt uppföljning av självskattningen.

UMEÅ UNIVERSITET

Beskrivning av risk	S	K	Risikutveckling	Riskhantering/Förebyggande åtgärder
Att informationssäkerheten är bristfällig.	Medel	Hög	Ny risk jämfört med föregående års analys. Riskvärdet bedöms vara oförändrat jämfört med tidigare års risk om IT-säkerhet	Tillhandahålla en säker och systematiserad lagring av forskningsmaterial såväl under ett forskningsprojekts löptid som efter avslutat projekt. Genomföra översyn av IT-säkerhetsplan (IT-säkerhetspolicy saknas). Genomföra utbildning i IT-säkerhet för systemadministratörer. Investera i nytt säkerhetsloggverktyg samt nästa generationens brandvägg. Fortsätta genomföra planerade åtgärder utifrån genomförd riskanalys för informationssäkerhet.
Att riskanalys enligt förordning (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering inte genomförs.	Låg	Hög	Risken kvarstår från föregående års analys med oförändrat värde.	Genomföra en riskinventering vartannat år och utföra kunskapshöjande åtgärder utifrån identifierade risker.
Att riskanalyser enligt föreskrift (AFS 2001:1) om systematiskt arbetsmiljöarbete och föreskrift (AFS 2015:4) om organisatorisk och psykosocial arbetsmiljö inte genomförs.	Medel	Medel	Ny risk jämfört med föregående års analys.	Samordning och förenkling av mallar för genomförande av riskanalys.
Att avvikelser, tillbud, skador och olyckor inte rapporteras.	Hög	Låg	Ny risk jämfört med föregående års analys.	Utveckla en universitetsgemensam kanal för att meddela och rapportera detta.
Att universitetet inte har en tillräckligt bra organisation för att hantera och motstå krissituationer.	Låg	Medel	Risken kvarstår från föregående års analys med minskat riskvärde gällande både sannolikhet och konsekvens.	Under 2018 har universitetets regel för krishantering reviderats och utbildning genomförs fortlöpande för att öka krisberedskapen inom organisationen. Fortsatt utbildning för att tydliggöra ansvarsfördelning och organisation gällande krisberedskap.

UMEÅ UNIVERSITET

Beskrivning av risk	S	K	Riskutveckling	Riskhantering/Förebyggande åtgärder
Att universitetet inte uppfyller kraven enligt Dataskyddsförordningen vid hantering av personuppgifter.	Medel	Hög	Risken kvarstår från föregående års analys med ökat värde gällande konsekvens	Utbildning angående personuppgiftsbehandling och Informationssäkerhet, upprättande av ledningssystem för informationssäkerhet, samt utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att säkerställa att universitetet uppfyller kraven.
Att felaktig ekonomihantering sker på grund av brister i efterlevnad av lagar, förordningar och andra externa föreskrifter samt policys, instruktioner och riktlinjer som reglerar hur verksamheten ska bedrivas.	Låg	Medel	Ny risk jämfört med föregående års analys.	Fortsatt årlig uppdatering av Ekonomihandboken, bl.a. utifrån nya beslut. Information via Aurora.
Att konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet vid lagring av forskningsdata inte är tillräcklig.	Hög	Medel	Risken kvarstår från föregående års analys med oförändrat värde.	Ökad information om informationssäkerhet, bättre stöd till prefekter, arbete inom ramen för SND (Svensk Nationell Datatjänst) m.m. Fortsatt arbete med en <i>Data Access Unit</i> (DAU) och en fortsatt bevakning av den nationella utvecklingen.